

Број/Број: 03-05-1-183/12
Сарајево/Sarajevo, 12. 6. 2012.

Izvješće o posjetu izaslansta Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Parlamentu Kanade

Izaslanstvo Parlamentarne skupštine BiH, u kojem su bili: Milorad Živković, predsjedatelj Zastupničkog doma, Denis Bećirović, zamjenik predsjedatelja ZD PSBiH, Drago Kalabić, zastupnik u ZD PSBiH i predsjedatelj Skupine prijateljstva PSBiH s Kanadom, Martin Raguž, izaslanik u Domu naroda PSBiH, Mirsada Bukarić-Kovačević, voditeljica Sektora za međunarodne odnose i protokol, i Amila Žujo, prevoditeljica, boravilo je u zvratnom bilateralnom posjetu Parlamentu Kanade od 28. 5. do 2. 6. 2012. godine. Tom prilikom bh. parlamentarno izaslanstvo se sastalo s predsjednicima Zastupničkog doma (Donjeg doma) Parlamenta Kanade: Andrewom Scheerom, predsjednikom Senata, Noáлом Kinsellom, Donaldom Oliverom, predsjednikom kanadske skupine za IPU, senatorom Robertom Gogenom, parlamentarnim tajnikom ministra pravde, Geraldом Keddijem, parlamentarnim tajnikom ministra vanjske trgovine, članovima Stalnog odbora za vanjske poslove i međunarodni razvoj Parlamenta Kanade, Chrisom Alexanderom, parlamentarnim tajnikom ministra obrane Kanade, članovima Stalnog odbora za nacionalnu obranu, Garryjem Breitreutzom potpredsjednikom kanadskog izaslanstva u Parlamentarnoj skupštini NATO-a, Depakом Obraiјem, parlamentarnim tajnikom ministra vanjskih poslova, Daveom Levacom, predsjednikom Zakonodavne skupštine Ontariјa, i Robom Fordom, gradonačelnikom Toronta.

Sastanak sa g. Andrewom Scheerom, predsjednikom Zastupničkog doma Parlamenta Kanade

G. Živković se, nakon što je iskazao zahvalnost za dobrodošlicu i srdačan priјam izaslanstva Parlamentarne skupštine BiH u Kanadi, zahvalio u ime građana BiH za sve što je Kanada činila u proteklome razdoblju, od slanja velikoga broја svojih vojnika u mirovnu misiju u BiH do pomoći u deminiranju, iskazavši optimizam da će Kanada nastaviti sudjelovati u tim projektima. Posebno je istaknuo da u našim odnosima važnu ulogu ima bh. iseljeništvo, za koje bi mnogo značilo potpisivanje određenih sporazuma, naročito Sporazuma o sociјalnoj zaštiti i Sporazuma o mladima. Također je istaknuo potrebu za daljnjim unaprјeđenjem i proširenjem međuparlamentarne suradnje, čemu će svakako doprinijeti i formirane skupine prijateljstva u PSBiH i Parlamentu Kanade. G. Živković je ovom prigodom uputio poziv g. Scheeru za posjet Bosni i Hercegovini.

G. Scheer je u razgovoru iskazao iznimno zanimanje za stanje u regiji, odnos Bosne i Hercegovine sa susjedima, te za euroatlantski put BiH. Posebice je izrazio zadovoljstvo zbog nazočenja bh. parlamentarnog izaslanstva sjednici Zastupničkog doma, na kojoj su se imali priliku izravno uvjeriti u veoma živu raspravu o trenutačno najbitnijim temama.

G. Živković informirao je kanadskog kolegu o veoma dobrim međuparlamentarnim odnosima i suradnji zemalја bivše zajedničke zemlje te o aktualnostima u vezi s euroatlantskim integracijama balkanskih zemalја.

G. Bećirović izrazio je zahvalnost domaćinima na toplome priјamu, te zahvalnost za sudjelovanje 40.000 kanadskih vojnika u mirovnim misijama u BiH. Istaknuo je da u Kanadi trenutačno živi oko 80.000 ljudi podriјetlom iz BiH, a zatražio je i podršku Kanade za ulazak BiH u NATO, što bi značilo stabilnost za cijelu regiju. Rekao je kako bi potpisivanje određenoga broја sporazuma (o sociјalnoj zaštiti, o mladima, o zaštiti ulaganја i o dvojnome državlјanstvu) uvelike doprinijelo kvaliteti života bh. iseljeništva u Kanadi. Zanimao se i za mogućnost imenovanja počasnog konzula Kanade u BiH, predloživši da o ovome pitanju bude razgovarano za vrijeme posjeta g. Scheera Bosni i Hercegovini. Na kraju je kazao kako je “kanadska priča“ planetarna, zbog načina života ljudi različitih vjera i nacija koji žive i mogu živјeti zajedno, te da je uspjeh BiH globalni.

G. Raguž je, u ime Doma naroda PSBiH, uputio pozdrave i zahvalnost domaćinima na veoma srdačnom priјamu i na aktivnom sudjelovanju Kanade u procesima deminiranja i mirovnim misijama. Posebno je izrazio nadu da će Kanada na svoj način (svojim kapacitetima) sudjelovati u izgradnji

demokratskih institucija Bosne i Hercegovine. Pridružio se kolegama iz izaslanstva rekavši kako bi ga veoma radovalo da g. Scheer, predsjednik Zastupničkog doma Parlamenta Kanade, posjeti BiH.

Sastanak s Noáлом Kinsellom, predsjednikom Senata Kanade

G. Kinsella je izrazio srdačnu dobrodošlicu i istaknuo značaj parlamentarne diplomacije, otvorenog razgovora i dijaloga parlamentaraca dviju zemalja koji ponekad mogu rješavati i mnoga nerješiva pitanja. Također je kazao da ljudi s bh. prostora dolaze u Kanadu više od 150 godina. Izrazio je zahvalnost Kanade za građane BiH koji su došli tu živjeti i nadu da ćemo naše odnose učiniti boljima.

G. Živković zahvalio se na pomoći što ju je Kanada brojnim aktivnostima pružala BiH, te istaknuo značaj euroatlantskog puta BiH. U vezi s tim je izrazio nadu da će Kanada podržati nastojanja BiH za integracijama u Europsku uniju i NATO. Rekao je kako mu je posebno zadovoljstvo bilo čuti da se bh. iseljništvo uklopilo i da čini „dobri“ dio Kanade, te kako i mi u BiH žalimo zbog njihova odlaska. Podsjetio je senatora Kinsella na još uvijek nepotpisane sporazume, zamolivši za razmatranje mogućnosti njihovog skorog rješavanja.

Sastanak sa Donaldom Oliverom, senatorom i predsjednikom kanadske skupine u IPU

Senator Oliver je, uz želje izaslanstvu PSBiH za ugodan boravak u Kanadi, iskazao interes za postotnu zastupljenost žena u parlamentu, za pitanje deminiranja i površina koje su očišćene od mina i potrebama za daljnjim ulaganjima, te za pitanje unaprjeđenja suradnje BiH i Kanade aktivnijim sudjelovanjem formiranih skupina prijateljstva. Naglasio da parlamentarna diplomacija i susreti izaslanstva na višoj razini doprinose jačanju suradnje, te je u tom smislu posebice pozdravio posjet bh. parlamentaraca. Informirao je izaslanstvo o energetske i drugim potencijalima Kanade, koja se se prostire na 7% ukupne Zemljine površine, o velikim zalihama nafte po kojim su drugi u svijetu, odmah iza Saudijske Arabije, velikim nalazištima ugljeba, ali i o potpisivanju Sporazuma s EU 2012. godine, što će omogućiti slobodniju trgovinu i povećanje BDP-a Kanade.

G. Živković je, uz zahvalnost za sve što je Kanada poduzimala na planu deminiranja i optimizam glede daljnjeg angažiranja na ovim poslovima, izvijestio sugovornika o sadašnjem stanju u BiH i Parlamentarnoj skupštini BiH, najavivši dolazak Izaslanstva PSBiH u IPU na jesensko zasjedanje koje u listopadu 2012. organizira Parlament Kanade u Quebecu.

Sastanak s Robertom Gogenom, parlamentarnim tajnikom ministra pravde

G. Živković: Iskoristio priliku te pomenuo važnost posjeta Petera Milicana, predsjednika Zastupničkog doma Parlamenta Kanade, Bosni i Hercegovini 2008. godine i pozivu što ga je uputio bh. parlamentarcima za uzvratni posjet Kanadi. U tom smislu je informirao domaćine o mogućnostima ulaganja u BiH, o potencijalima u energetici, poljoprivredi i proizvodnji zdrave hrane. Također je informirao sugovornike o značajnim reformama koje se provode u BiH, a koje su nužne za realizaciju europskog puta i euroatlantske integracije.

G. Raguž zahvalio se na ukazanom gostoprimstvu članovima izaslanstva PSBiH. Odgovorio je na upit domaćina o reformama u sudstvu i pravosudnom sustavu, istaknuvši korupciju kao veliki problem u BiH. Također je kazao da pravosudni sustav BiH nije dobro postavljen, za razliku od kanadskog, u kojem je općeprisutna pravosudna i sustavna sigurnost, te da pravni i pravosudni sustav čine osnovu svih reformi. U tom smislu je naveo kako bi to mogao biti segment u kojemu bi se mogla iskoristiti iskustva Kanade te da bi dobrodošla pomoć i u tome. Također je rekao kako smo u nedavnim raspravama o tužiteljstvu zaključili da u BiH ni približno nemamo uvjete za rad tako bitne institucije.

G. Bećirović u svom je izlaganju zatražio podršku Kanade za što skoriji ulazak BiH u NATO i EU, kao i u WTO. Rekao da su BiH i Kanada trajno povezane velikim brojem kanadskih građana podrijetlom s bh. prostora. Izrazio je nadu da će Kanada nastaviti podržavati projekte deminiranja u BiH i da će ublažiti vizni režim za građane naše zemlje. Spomenuo je i pitanje otvaranja počasnog konzulata Kanade u BiH.

G. McKinsey je, kao i njegovi prethodnici, naglasio potrebu kontinuiranog čišćenja zemlje od zaostalih mina, ali i potrebu uspostavljanja suradnje između naših zemalja na akademskoj razini, te je u vezi s tim predložio bolju suradnju sveučilišta. Naveo je primjer medicinske obuke koju je provelo Sveučilište Queen.

Sastanak s Geraldom Keddyjem, parlamentarnim tajnikom ministra međunarodne trgovine, zaduženim za Agenciju za istraživanje atlantske Kanade i atlantski prolaz

G. Živković je i na ovome susretu izrazio očekivanja glede rješavanje određenih neriješenih pitanja između BiH i Kanade, naročito onih koji se tiču iseljništva, kulturne, znanstvene i socijalne suradnje. Informirao je g. Keddyja o potencijalima i prirodnim resursima BiH te mogućnosti ulaganja u određene gospodarske grane.

G. Keddy se posebice zanimao za stanje u BiH, reformske procese, suradnju sa zemljama EU, euroatlantske integracije BiH, kao i za situaciju u regiji nakon skorašnjeg ulaska naših susjeda u EU.

G. Bećirović informirao je domaćine da je BiH opredijeljena za europske integracije, da su činjeni pomaci (koraci) u tome smjeru, te da se u iduća tri mjeseca očekuje i poziv BiH za stalno članstvo u EU. Također je podsjetio na ohrabrujuće riječi sa *summita* NATO-a u Chicagu i izrazio očekivanja da će Kanada podržati euroatlantski put BiH.

Sastanak s Deanom Allisonom i članovima Stalnog odbora za vanjske poslove i međunarodni razvoj Parlamenta Kanade

Razgovori su uglavnom bili usmjereni na upoznavanje članova bh. izaslanstva s osobenostima i biračkim tijelom izbornih jedinica iz koje dolaze članovi ovog odbora (u razgovoru je istaknut značajan broj i uloga bh. iseljništva) te na interes za njihovo aktivnije uključivanje i veći angažman u svim tijelima. Domaćini su informirani o nadležnostima za vanjsku politiku koju u BiH vodi Predsjedništvo, te o zadacima PSBiH u vezi s ratifikacijom međunarodnih sporazuma. Od Kanadana je zatražena podrška euroatlantskom putu BiH, nastavak suradnje u ranije dogovorenim projektima deminiranja u BiH, ali i pomoć u potpisivanju sporazuma vezanih za socijalnu zaštitu - zbrinjavanje, pitanje mladih, ali i drugih sporazuma bitnih za naše iseljenike. Istaknuto je i kako je veoma bitan globalni položaj Kanade, odnosno da je za nas naročito važno da Kanada zadrži težište u Jugoistočnoj Europi. Članovi ovoga odbora, iz vladajuće većine i oporbe, u više su navrata istaknuli prednost Kanade koja se ogleda u bogatstvu ljudi iz cijelog svijeta.

Sastanak s Chrisom Alexanderom, parlamentarnim tajnikom ministra obrane, i članovima Stalnog odbora za obranu

G. Alexander izrazio je dobrodošlicu izaslanstvu iz BiH, ističući da su kanadski premijer i ministar obrane aktivno uključeni u sve što se događa u Europi.

G. Živković upoznao je domaćine o nadležnostima vezanim uz obranu i vanjsku politiku koju u BiH ima Predsjedništvo BiH. Istaknuo je da je reforma obrane jedna od najuspješnije provedenih reformi i da je bila rezultat dogovora svih u BiH. Informirao je nazočne o aktivnostima koje se poduzimaju u ispunjavanju posljednjih uvjeta za MAP (NATO), te da mi u BiH želimo standarde za onoliko vojske koliko naš proračun može dozvoliti.

G. Alexander govorio je o načinu provođenja određenih reformi – obnove kanadske vojske, odlukom Vlade o tome kako ispuniti odgovornosti, te o obvezi i želji kanadskih građana da budu potpuno informirani u ovome sektoru. Rekao je kako su u Chicagu (*summit* NATO-a) doznali da su i druge zemlje opterećene odgovornošću gledu smanjenja proračuna za obranu. Izrazio je zadovoljstvo što je imao priliku posjetiti kanadske postrojbe dok su bile u BiH, te rekao da je boravio šest godina u Afganistanu, a trenutno su okupirani Libijom, Somalijom, istočnim Sredozemljem i Sirijom, Ukrajinom itd. Zanimale su ga naše procjene i viđenje dizajniranja obrane u 21. Stoljeću, kao i odnosi BiH i susjeda.

G. Živković rekao je da BiH, za razliku od Kanade, ima mnogo ekonomskih problema, a tako nam je koncipiran i proračun za 2012. godinu, te da su nam prioriteti imati dobro opremljenu, obučenu i efektivnu vojsku. Spomenuo je sudjelovanje naših vojnika u sastavu snaga NATO-a u Afganistanu. Sastanak s članovima Stalnog odbora za obranu bio je usmjeren na određena pitanja kanadskih parlamentaraca u vezi s očekivanjima BiH glede ulaska u NATO, pitanja viška oružja, zbrinjavanja viška vojnika te hoće li se Izvješće Vijeća Europe na siječanjском zasjedanju o BiH odraziti na članstvo BiH u NATO-u. U vezi s tim su svi članovi bh. izaslanstva informirali nazočne o svim koracima koji se poduzimaju u ovome području.

Sastanak s Daveom Levacom, predsjednikom Zakonodavne skupštine Ontarija

U veoma srdačnom razgovoru bilo je riječi o unaprjeđenju parlamentarnih odnosa, s posebnim osvrtom na iseljništvo, kanadske građane podrijetlom s bh. prostora, kao prirodni most koji može doprinijeti bržem i sadržajnijem komuniciranju i suradnji između dviju zemalja. I u ovom razgovoru inicirana je potreba i želja bh. izaslanstva za ratificiranjem sporazuma koji su na čekanju, prije svega Sporazuma o socijalnoj zaštiti, Sporazuma o mladima i drugih, ali i unaprjeđenju suradnje između sveučilišta. G. Živković pozvao je g. Levaca u posjet Bosni i Hercegovini.

Sastanak s Robom Fordom, gradonačelnikom Toronta

G. Ford izrazio je zadovoljstvo zbog posjeta visokog parlamentarnog izaslanstva BiH, navodeći da i u Torontu živi velika bh. zajednica te da u Kanadi ima ukupno oko 80.000 građana s naših prostora. Zanimao se za najvažnije izvozne proizvode, gospodarstvo i sport. Kazao je da će imati na umu prijedlog o bratimljenju Sarajeva i Toronta, te da će pitanje ublažavanja viznog režima za građane BiH prosljediti nadležnim institucijama.

Susret s predstavnicima bh. iseljništva u Torontu

G. Živković je, obraćajući se našim sugrađanima koji žive u Torontu, iskoristio priliku i rekao da je parlamentarno izaslanstvo BiH, na poziv Petera Millicana, bivšeg predsjednika Zastupničkog doma Parlamenta Kanade (22. 4. 2008.), u posjetu Ottawi i Torontu te ih informirao o susretima i vođenim razgovorima s predsjednicima Senata i Zastupničkog doma i vodećim ljudima parlamentarnih tijela Kanade. Posebice je naglasio da je inzistirao na potpisivanju bitnih sporazuma o socijalnoj zaštiti i mladima, kojih se tiče i razmjene studenata, no nažalost, Bosna i Hercegovina nije u vrhu prioriteta kanadske vlade. Što se tiče Sporazuma o dvojnomo državljanstvu, kazao da je problem u našem ustavu kojim je propisano da u tom slučaju moramo imati potpisan sporazum. U vezi s gospodarskim prilikama, kazao je kako je naše gospodarstvo posrnulo i da bi nam dobrodošla ulaganja.

G. Davor je veoma iscrpno informirao članove bh. Izaslanstva o načinu na koji je oko 32.000 ljudi preko Beča stiglo u Kanadu, te da se ovdje doselilo mnogo visokoobrazovnog kadra, mnogo inženjera koji nisu imali problema sa zapošljavanjem. Mnogi bi se rado vratili u BiH, ali su im potrebni određeni pokazatelji da mogu započeti određene aktivnosti i vlastiti posao u BiH.

G. Bećirović naglasio je da nema dobre ekonomije i ulaganja ako nema dobre političke klime. Smatra da bi bilo dobro na državnoj razini formirati tijelo za iseljništvo. Govorio je o prednostima ulaska u NATO, sigurnosnom aspektu i potrebi da se radi na održanju identiteta.

G. Raguž govorio je u svojstvu izaslanika u Domu naroda, ali i bivšeg ministra za izbjegle i raseljene osobe. Iznio je podatak da je više od 40% stanovništva BiH napustilo zemlju. Bez obzira na sve razloge odlaska, danas bi to mogla biti naša prednost u ekonomskom smislu. Naglasio je potrebu za osmišljavanjem državne, institucionalne strategije, te kako je iluzorno da se bez političkog mogu očekivati i ekonomska rješenja i prosperitetan razvoj.

G. Samir Kazić ukazao je na veliku moć medija te da i iseljništvo može mnogo toga učiniti tim putem. Citirao je Kennedyja: "Nemojte pitati što država može učiniti za vas, već što vi možete učiniti za državu". Kao problem naveo je administrativne teškoće pri registraciji firme u BiH i usporedio taj proces s onim u Kanadi, gdje to možete učiniti i putem interneta za 400 dolara. Upitao je zašto je izdavanje bh. putovnice među najskupljim u Kanadi, a zanimala su ga i određena pitanja administrativne prirode u Mostaru.

Na ovome sastanku iskazan je interes i za neka druga pitanja, bilo je sugestija, ali je izrečena i želja da se od parlamentaraca čuju korisne informacije za sve one koji sebe jednoga dana vide ponovno u BiH.

Povodom posjeta izaslanstva Parlamentarne skupštine BiH, Veleposlanstvo BiH u Ottawi upriličilo je prijam kojemu su bili nazočni predstavnici obaju domova Parlamenta Kanade, diplomatskog zbora i predstavnici Udruženja građana podrijetlom iz BiH u Kanadi.

Zapisnik sastavila:

Mirsada Bukarić-Kovačević

Dostavljeno:

- Kolegiju Zastupničkog doma PSBiH
- Kolegiju Doma naroda PSBiH
- Povjerenstvu za vanjske poslove ZD PSBiH
- Povjerenstvu za vanjsku, trgovinsku i carinsku politiku DN PSBiH
- Skupini prijateljstva PSBiH s parlamentarnim tijelima Kanade
- Ministarstvu vanjskih poslova BiH
- Sektoru za odnose s javnošću
- arhivi